QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX) SUPERJURI

MAGISTRAT:
DR ANTONIO MICALLEF TRIGONA LL.D, MAG. JUR (EU LAW)

Seduta tat-3 ta' Mejju 2002

Citazzjoni numru 198/95

Ganni u Rose konjugi Sciberras

vs

Joseph Sciberras

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni ta'l-atturi li fiha ppremettew:

Illi huma l-attwali pussessuri u l-inkwilini ta' porzjoni raba msejjha "Il-Qortin ta' Ras il-Bajjada" fil-limiti tal-Munxar, Ghawdex, tal-kejl ta' cirka disa' mija u tmenin u tletin metri kwadri (938m2) u konfinanti mill-punent u tramuntana ma' beni ta' Felice Sciberras u lvant ma' beni ta' Emanuel Grima;

Illi l-konvenut bejn is-16 u t-22 ta' Ottubru 1995 ikkommetta spoll vjolenti u klandestin di fronti ta' l-istess atturi u dana billi dahal jokkupa l-istess raba, zarha x-xejer fiha, u haratha;

Illi minkejja li gie mitlub mill-atturi, il-konvenut naqas li jispurga dana l-ispoll minnhu kommess;

TALBU, ghaliex m'ghandhiex dina l-Qorti:

1. Taqta' u tiddeciedi li l-istess konvenut ikommetta spoll vjolenti u klandestin a dannu tal-istess atturi;

2. Tikkundanna lill-konvenut sabiex fi zmien qasir u perentorju li jigi lilu prefiss jispurga dan l-ispoll u jergha jaghmel kollox fl-istat pristin tieghu;

3. Tawtorizza lill-atturi sabiex fin-nuqqas da parti tal-konvenuti jaghmlu l-istess xogholijiet huma a spejjez tal-konvenuti;

Bl-ispejjes komprizi dawk ta’ l-ittra ufficjali tat-23 ta’ Ottubru 1995 u b’riserva ghall-azzjoni ghad-danni;

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti debitament guramentata minn Ganni Sciberras flimkien mal-lista tax-xhieda;

Rat n-nota ta’ l-eccezzjonijiet tal-konvenut li fiha eccepixxa:

1. illi t-talbiet attrici huma infondati fid-dritt u fil-fatt billi ma jissussistux l-elementi sabiex jiggustifika kawza ta’ spoll;

2. illi huwa kkontestat li l-atturi ghandhom b’lokazzjoni l-art imsemmija fic-citazzjoni;

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti tal-konvenut debitament guramentata flimkien mal-lista tax-xhieda;

Ezaminat il-provi;

Rat l-atti u d-dokumenti kollha kompriza n-nota ta’ osservazzjonijiet tal-atturi;

Ikkunsidrat:

Illi ghall-ezercizju ta’ l-azzoni ta’ spoll privileggjat jehtiegu tlett rekwiziti, cjoe:

(a) il-fatt tal-pussess jew detenzjoni;

(b) il-fatt ta’ spoll

(c) id-deduzzjoni fil-gudizzju tal-azzjoni da parti tal-ispoljat fi zmien xahrejn minn mindu jkun gie kommess l-ispoll.

Huma dawn il-parametri rigorusi li fihom ghandha tigi ristretta l-indagni f'kawza ta' din ix-xorta u kif jiddisponi l-Artikolu 791(I) tal-Kodici tal-Organizzazjoni u Procedura Civili "il-konvenut f'kawza ta' spoll maghmula fi zmien xahrejn minn dak in-nhar li jkun sar l-ispoll, ma jista' jaghti ebda eccezzjoni li mhix dilatorja, qabel ma jkun raga' qieghed il-haga fl-istat ewlieni u rega' qieghed ghal kollox fl-istat ta' qabel il-parti li tkun batiet l-ispoll".

Issa jirrizulta wisq car mill-provi li t-terminu ta' xahrejn jinsab ben sodisfatt u ghalhekk l-indagni f'dan il-gudikat ser tigi ristretta fuq l-ewwel zewg elementi li jirreferu ghal -"*possedisse*" u "*spoliatum fuisse*".

Illi ghandu jigi rilevat fil-kuntest ta' l-ewwel element, kif sostnut ripetutament mill-Qrati nostrali, li l-pussess jista' jkun ta' kwalunkwe natura u ghalhekk m'hemmx bzonn li jigi pruvat mill-attur illi huwa kellu l-pussess, bensi' jista' jipprova u jkun sufficjenti li jipprova, biex treggi l-azzjoni, li huwa kellu s-semplici detenzjoni tal-haga. Fi kliem iehor tibbasta fl-ispoljat s-semplici detenzjoni li tfisser il-fatt materjali tad-detenzjoni ndipendentement mill-ezistenza tad-dritt jew le tad-detenzjoni (vide Appell deciz 8 ta' Marzu 1943 fl-ismijiet Francesco Mifsud -vs- Michele Cassar u Appell Mizzi -v- Sant deciz fl-14 ta' Frar 1921).

Illi ghal dak li huwa l-element ta' "*spoliatum fuisse*" inghad fl-Appell Mifsud -v- Cassar (fuq citat) li ghalkemm il-ligi fl-Artikolu 535 (Kap 16) ssemmi l-kelma "despoiled" din il-kelma tista' tikkomprendi wkoll il-molestja jew turbattiva semplici u li d-differenza bejn l-azzjoni tal-manutenzjoni kontemplata fl-artikolu ta' qabel u dan tikkonsisti fl-assenza jew il-prezenza tal-vjolenza jew il-klandestinita, ghax mentri l-azzjoni tal-manutenzjoni tista' tkun ezercitata anki f'kaz ta' spoll li ma jkunx vjolent u klandestin, din ta' l-Artikolu 230 (illum 535) trid li dik il-molestja jew l-ispoll ikun sar permezz ta' vjolenza jew klandestinita'.

Mill-fatti emergenti mill-provi jirrizulta wisq car li l-art meritu l-kawza, murija fil-pjanta folio 22 kulurita bl-ahmar, hi proprjeta' ta' Lorenzo Sciberras, li jigu z-ziju tal-kontendenti. Jirrizulta wkoll b'mod car li din il-porzjoni art kienet detenuta mill-attur, immaterjali taht liema titolu, u li l-konvenut recenti ghall-intavolar tal-kawza da parti ta' l-attur dahal f'din il-porzjon art u spossessa lill-attur. Dawn il-fatti johorgu altru li cari mix-xhieda prodotta mill-attur. Dak li xehed il-konvenut u z-zewg xhieda minnu prodotti mhux attwali u hu kontradett mhux biss mill-attur u x-xhieda tieghu izda anke minn sid l-art stess.

Ghalhekk taqta' u tiddecidi billi tilqa' t-talbiet kollha tal-attur b'dan li tirrintegra lill-attur fil-pussess ta' l-ghalqa imsemmija fl-att tac-citazzjoni u

ghal-fini tat-tieni u t-tielet talba tipprefiggi terminu ta’ gimgha mil-lum lill-konvenut sabiex jispurga l-ispoll u jerga’ jaghmel kollox fi stat pristin tieghu.

Bl-ispejjez tal-kawza komprizi dawk tal-ittra ufficjali a kargu tal-konvenut.

(ft.) A. Micallef Trigona
Magistrat.

(ft.) Maureen Xuereb
D/Registratur

Vera kopja

Ghar-Registratur